

METODOLOŠKO POJASNILO

Petra Pečan

VPIS ŠTUDENTOV V VIŠJEŠOLSKO IN VISOKOŠOLSKO IZOBRAŽEVANJE

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Vpis študentov v višješolsko in visokošolsko izobraževanje, Slovenija, letno (Prva objava)
- Vpis študentov v višješolsko in visokošolsko izobraževanje, podrobni podatki, Slovenija, letno (Elektronska objava)

Q

Maj 2023

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNI OKVIR.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	3
6	DEFINICIJE.....	4
7	POJASNILA.....	6
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	7
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	8
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	8

1 NAMEN

Namen objave podatkov o vpisu študentov v višješolsko in visokošolsko izobraževanje je prikaz letnega števila študentov terciarnega izobraževanja, tj. študentov, vpisanih v višješolske strokovne in visokošolske dodiplomske in podiplomske študijske programe v Republiki Sloveniji.

2 PRAVNI OKVIR

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki \(Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01\)](#)
- Uredba (ES) št. 452/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o pripravi in razvoju statističnih podatkov o izobraževanju in vseživljenjskem učenju (CELEX: 32008R0452)

Podatki so mednarodno primerljivi in vključeni v evropsko statistiko.

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je študent, ki je v danem (opazovanem) študijskem letu vpisan v javnoveljavni študijski program na visokošolskem zavodu ali višji strokovni šoli.

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je študent, ki je v danem (opazovanem) študijskem letu vpisan v javnoveljavni študijski program na visokošolskem zavodu ali višji strokovni šoli.

Zajetje je popolno.

V raziskovanje so zajeti vsi študenti terciarnega izobraževanja v Republiki Sloveniji v danem (opazovanem) študijskem letu, po stanju 30. oktobra (približno 80.000 študentov na leto).

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo letno.

Podatki za to raziskovanje se pridobivajo iz administrativnih virov.

Podatki o študentih visokošolskega študija se pridobivajo iz Evidenčnega in analitskega informacijskega sistema za visoko šolstvo (eVŠ), katerega skrbnik je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ). eVŠ je analitično orodje, ki omogoča redno spremljanje visokošolskega sistema in njegovih politik.

Podatki o študentih višjega strokovnega izobraževanja se pridobivajo iz Centralne evidence udeležencev vzgoje in izobraževanja (CEUVIZ), ki jo vodi MIZŠ. CEUVIZ vsebuje podatke o udeležencih za predšolske vzgoje, osnovne in srednje šole ter o študentih višjih strokovnih šol.

6 DEFINICIJE

Izobraževanje (in usposabljanje) je aktivnost, ki se nanaša na spoznavanje, sprejemanje, podajanje in/ali ustvarjanje znanja, razvijanje spretnosti, razvijanje osebnih in poklicnih zmožnosti ter vrednot. Najpogostejša organizacijska oblika izobraževalnih aktivnosti so izobraževalni oziroma študijski programi.

Terciarno izobraževanje obsega višješolski strokovni in visokošolski dodiplomski in podiplomski študij, ki poteka na javnih in zasebnih višjih strokovnih šolah ter na javnih in zasebnih visokošolskih zavodih.

Študent je oseba, ki se vpiše na visokošolski zavod ali višjo strokovno šolo na podlagi razpisa in se izobražuje po dodiplomskem ali podiplomskem študijskem programu. K študentom štejemo tudi absolvente, ki imajo status študenta.

Višje strokovne šole izvajajo programe za pridobitev višje strokovne izobrazbe in programe za izpopolnjevanje (Uradni list RS, št. 86/04).

Visokošolski zavodi so univerze, fakultete, umetniške akademije in visoke strokovne šole.

Univerza je pravna oseba, v okviru katere se ustanovijo fakultete in umetniške akademije, lahko pa tudi visoke strokovne šole. Univerza zagotavlja razvoj znanosti, strokovnosti in umetnosti ter prek fakultet, umetniških akademij ali visokih strokovnih šol posreduje v izobraževalnem procesu spoznanja z več znanstvenih oziroma umetniških področij ali disciplin. Univerza lahko neposredno organizira izvajanje znanstvenoraziskovalnih in študijskih interdisciplinarnih programov.

Fakulteta opravlja pretežno znanstvenoraziskovalno dejavnost s področij ene ali več sorodnih oziroma med seboj povezanih znanstvenih disciplin in skrbi za njihov razvoj.

Umetniška akademija opravlja pretežno umetniško in izobraževalno dejavnost s področij ene ali več sorodnih oziroma med seboj povezanih umetniških disciplin in skrbi za njihov razvoj.

Visoka strokovna šola opravlja izobraževalno dejavnost s področja ene ali več sorodnih ali med seboj povezanih strok in skrbi za njihov razvoj. Opravlja pa

lahko tudi raziskovalno oziroma umetniško delo, če je tako določeno z ustanovitvenim aktom.

Študijski program je organizacijska oblika, v kateri so učne aktivnosti organizirane kot zaporedje, pri čemer se z različnimi metodami učenja/poučevanja učijo/poučujejo različni predmeti. Izobraževalni program je opredeljen na podlagi svoje vsebine kot niz aktivnosti, ki so organizirane zato, da se doseže vnaprej določen cilj oziroma specificiran niz izobraževalnih nalog.

Vrsta izobraževanja je najnižja klasifikacijska raven izobraževanja po nacionalni Klasifikaciji vrst izobraževalnih aktivnosti/izidov KLASIUS-SRV. Študenti se razvrščajo po naslednjih vrstah izobraževanja:

- višje strokovno izobraževanje,
- višješolsko izobraževanje (prejšnje),
- visokošolsko strokovno izobraževanje (prejšnje),
- visokošolsko strokovno izobraževanje (1. bolonjska stopnja),
- visokošolsko univerzitetno izobraževanje (1. bolonjska stopnja),
- visokošolsko univerzitetno izobraževanje (prejšnje),
- magistrsko izobraževanje (2. bolonjska stopnja) – enovito magistrsko,
- magistrsko izobraževanje (2. bolonjska stopnja) – po končani 1. bolonjski stopnji,
- specialistično izobraževanje,
- magistrsko izobraževanje (prejšnje),
- doktorsko izobraževanje (3. bolonjska stopnja),
- doktorsko izobraževanje (prejšnje).

Magistrsko izobraževanje (2. bolonjska stopnja) se sicer po klasifikaciji KLASIUS-SRV ne deli (na enovito in po končani 1. bolonjski stopnji), vendar v raziskovanju enovito magistrsko izobraževanje zaradi njegove specifičnosti kljub temu obravnavamo posebej. Zato smo v prej navedenem seznamu vrst izobraževanja poimenovanju »magistrsko izobraževanje (2. bolonjska stopnja)« dodali še: »–enovito magistrsko« in »– po končani 1. bolonjski stopnji«.

Pri specialističnem izobraževanju loči klasifikacija KLASIUS-SRV tri kategorije: po višješolski izobrazbi (prejšnje), po visokošolski izobrazbi (prejšnje) in po univerzitetni izobrazbi (prejšnje). V raziskovanju taka delitev ni mogoča, zato se vsi študenti specialističnih študijskih programov uvrščajo v eno (skupno) kategorijo.

Področje izobraževanja se osebi praviloma določi posredno, in sicer na podlagi izobraževalnega oziroma študijskega programa, v katerega je vključena ali ki ga je zaključila. Področje izobraževanja je predmetno-specifična značilnost (vsebine) programa. Pri razvrščanju programov po področjih izobraževanja se uporablja nacionalna klasifikacija KLASIUS-P-16, ki je nadomestila prejšnjo različico KLASIUS-P in je povzeta po Mednarodni standardni klasifikaciji področij izobraževanja ISCED-F 2013.

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Za razvrščanje študentov terciarnega izobraževanja po vrstah in področjih izobraževanja se uporablja **Klasifikacijski sistem izobraževanja in usposabljanja (KLASIUS)**, natančneje KLASIUS-SRV in KLASIUS-P-16. Več informacij o KLASIUS je na voljo na [KLASIUS](#).

Za potrebe mednarodnega poročanja se uporablja zadnja verzija **ISCED mapping**, ki sledi ISCED 2011. Več informacij o ISCED mapping je na voljo na [ISCED mappings](#).

Podatki o študentih terciarnega izobraževanja se teritorialno razvrščajo po **Standardni klasifikaciji teritorialnih enot (SKTE)** in po **klasifikaciji statističnih teritorialnih enot v Evropski uniji (NUTS)** (ang. Nomenclature of Territorial Units for Statistics). Po prvi se razvrščajo na ravni občin, po drugi pa na ravni kohezijskih regij (NUTS 2) in na ravni statističnih regij (NUTS 3).

Več informacij o klasifikacijah je na voljo na [Klasifikacije in šifranti](#).

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Podatke smo uredili s postopki vstavljanja podatkov in z uporabo ustreznih sistemskih in individualnih popravkov. Pri vstavljanju podatkov smo uporabili zgodovinsko metodo in metodo notranjega darovalca.

Več o urejanju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Statistično urejanje podatkov](#).

UTEŽEVANJE

Postopkov uteževanja podatkov nismo uporabili.

DESEZONIRANJE

Postopki desezoniranja se pri tem raziskovanju ne uporabljajo.

7.3 INDEKSI

Indeksov ne objavljamo.

7.4 NATANČNOST

Raziskovanje ne poteka na podlagi slučajnega vzorca.

7.5 DRUGA POJASNILA

Podatek, ki je statistično zaščiten zaradi varovanja zaupnosti poročevalskih enot, nadomestimo z znamenjem »z«.

Podatki o študentih visokošolskega izobraževanja so se do študijskega leta 2011/12, podatki o študentih višješolskega izobraževanja pa do študijskega leta 2013/14 pridobivali iz administrativnih podatkovnih zbirk posameznih zavodov oziroma s tiskanim vprašalnikom ŠOL-ŠTUD.

Podatki o visokošolskih študentih so se s študijskim letom 2012/13 začeli pridobivati iz eVŠ (MIZŠ) in posledično objavljati po področjih izobraževanja skladno s klasifikacijo KLASIUS-P (pred tem le po mednarodni klasifikaciji ISCED 97). Odkar uporabljamo eVŠ kot vir podatkov, je mogoče tudi študente dvopredmetnega študija, ki se izobražujejo na dveh različnih področjih, razvrščati sorazmerno v obe pripadajoči področji. To je hkrati povzročilo, da se v podatkih o študentih po področjih izobraževanja pojavljajo decimalne vrednosti. Zaradi tega se med podatki od študijskega leta 2012/13 dalje in podatki pred študijskim letom 2012/13 pojavljajo manjša neskladja.

Podatki o študentih višjih strokovnih šol se od študijskega leta 2014/15 pridobivajo neposredno iz CEUVIZ. S tem je prišlo do sprememb v spremljanju študentov višjega strokovnega izobraževanja po letnikih študija. CEUVIZ namreč študentov, ki so v višješolsko izobraževanje vpisani izredno, ne spremlja po letnikih študija. Iz tega razloga je bila v raziskovanje vpeljana posebna kategorija "brez letnika".

Podatki o študentih po področjih izobraževanja za študijsko leto 2017/18 so bili objavljeni po obeh različicah klasifikacije področij izobraževanj, po KLASIUS-P in po KLASIUS-P-16.

Od študijskega leta 2018/19 dalje se podatki o študentih po področjih izobraževanja objavljajo po zadnji veljavni klasifikaciji, tj. po KLASIUS-P-16.

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

- Podatkovna baza SiStat: Izobraževanje - [Višješolsko, visokošolsko izobraževanje](#) (absolutni podatki, deleži)
- Prva objava (Izobraževanje, Višješolsko, visokošolsko izobraževanje): »Vpis študentov v višješolsko in visokošolsko izobraževanje«.
- Elektronska objava (Izobraževanje, Višješolsko, visokošolsko izobraževanje): »Vpis študentov v višješolsko in visokošolsko izobraževanje, podrobni podatki«.

- [Statøpis](#)
- [Pogled na izobraževanje](#)
- Eurostat, statistični urad Evropske unije
- Organizacija združenih narodov (OZN)
- Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)
- Organizacija združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (Unesco)

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Začasnih podatkov ne izkazujemo. Objavimo le končne podatke.

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

V časovni vrsti ni prišlo do prelomov, zato so vse časovne točke primerljive.

Zaradi doslednejšega spremljanja in preverjanja študentovih predhodnih vpisov v terciarno izobraževanje podatki o številu novincev za študijsko leto 2021/22 niso primerljivi s prejšnjimi študijskimi leti.

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

- Vprašalnik:
  - Podatkov za to raziskovanje SURS ne zbira z vprašalnikom.
- Letno poročilo o kakovosti za raziskovanje:
  - Vpis študentov v višješolsko in visokošolsko izobraževanje (ŠOL-ŠTUD)

področje: Izobraževanje, podpodročje: Višješolsko, visokošolsko izobraževanje

- Metodološka pojasnila:
  - Vpis študentov v višješolsko in visokošolsko izobraževanje

področje: Izobraževanje, podpodročje: Višješolsko, visokošolsko izobraževanje